

Редакція:

27.09.2011

ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД МІСТА КИЄВА

ПОСТАНОВА

10.02.2009 р.

№ 6/222

Про оскарження наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.05.2006 р. № 319 "Про затвердження норм робочого часу..."

Постанову залишено без змін
(згідно з ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду
від 17 липня 2009 року)

Постанову залишено без змін
(згідно з ухвалою Вищого адміністративного суду України
від 27 вересня 2011 року)

Окружний адміністративний суд міста Києва у складі колегії суддів: головуєчого судді Добрянську Я. І., суддів Арсірія Р. О., Пилипенко О. Є., при секретарі судового засідання Зубко Л. П. вирішив адміністративну справу Донецького обласного комітету профспілки працівників охорони здоров'я України до Міністерства охорони здоров'я України про визнання недійсним частини наказу N 319 від 25.05.2006 р. (від позивача: М. С. П., від відповідача: не з'явилися, третя особа на стороні відповідача: О. А. В.).

На підставі ч. 3 ст. 160 Кодексу адміністративного судочинства України в судовому засіданні 10.02.2009 р. проголошено вступну та резолютивну частини постанови.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ:

До Окружного адміністративного суду м. Києва звернувся Донецький обласний комітет профспілки працівників охорони здоров'я України (далі - позивач) з позовом до Міністерства охорони здоров'я України (далі - відповідач), третя особа Міністерство юстиції України про визнання недійсним частини наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.05.2006 р. N 319 "Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я" та незаконному перевищенню повноважень відповідачем.

В обґрунтування позовних вимог позивач вказує на те, до введення в дію Наказу, відповідно до Постанови Верховної Ради України "Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР" N 1545-XII від 12.09.91 р. у країні застосовувалась постанова РНК СРСР N 2499 від 11.12.40 р. "Про тривалість робочого дня медичних працівників" (далі - Постанова), додатками 3 й 4 якої визначені Списки медичних працівників, для яких встановлювався шести з половиною часовий і п'яти з половиною часовий робочі дні, що відповідало як вимогам статті 45 Конституції України, так і статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я (зазначені нормативно-правові акти гарантують саме "скорочений робочий день", а ні "скорочений робочий тиждень").

Відповідач проти позову заперечує та вказує на те, що позивачем пропущений строк звернення до суду, визначений ст. ст. 99, 100 Кодексу адміністративного судочинства України, оскільки офіційне опублікування наказу від 25.05.2006 р. N 319 "Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я України" відбулося 29.06.2006 р. в журналі "Офіційний вісник України" від 29.06.2006 р. N 24 ст. 1782.

Тому, на думку позивача, відсутні підстави для задоволення позовних вимог.

Третя особа без самостійних вимог на стороні відповідача - Міністерство юстиції України, проти позовних вимог заперечує та вказує на те, що спірний Наказ N 319 був погоджений з Міністерством праці та соціального захисту України, Міністерством освіти і науки України, Центральним комітетом профспілки працівників охорони здоров'я України та відповідає вимогам чинного законодавства.

Розглянувши подані сторонами документи і матеріали, заслухавши пояснення їх представників, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, на яких ґрунтується позов, об'єктивно оцінивши докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, Окружний адміністративний суд міста Києва **встановив**:

25 травня 2006 року відповідачем був виданий наказ "Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я" N 319 (далі - Наказ N 319).

Позивач вважає, що з вводом в дію вказаного Наказу була збільшена тривалість робочого часу деяким категоріям працівників охорони здоров'я, тим самим були порушені їх конституційні та трудові права.

До введення в дію Наказу, відповідно до Постанови Верховної Ради України "Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР" N 1545-XII від 12.09.91 р. в Україні застосовувалась постанова РНК СРСР N 2499 від 11 грудня 1940 р. "Про тривалість робочого дня медичних працівників" (далі - Постанова), додатками 3 й 4 якої, визначені Списки медичних працівників, для яких встановлювався шести з половиною часовий і п'яти з половиною часовий робочі дні. Що відповідало як вимогам статті 45 Конституції України, так і статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я (зазначені нормативно-правові акти гарантують саме "скорочений робочий день", а не "скорочений робочий тиждень").

Тривалість скороченого робочого дня, затверджена Постановою РНК СРСР, приймалася для шестиденного робочого тижня. Значна частина медичних працівників, що мають право на скорочений робочий день, працює за п'ятиденним робочим тижнем. Перехід для даних працівників на п'ятиденний робочий тиждень вимагає збереження тижневої тривалості робочого часу (пункт 1 постанови ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС "Про перехід робітників та службовців підприємств, установ та організацій на п'ятиденний робочий тиждень із двома вихідними днями" від 07.03.67 р. N 199), яка могла була знайдена арифметично. Для цього необхідно було скласти встановлені денні норми робочого часу,

застосовувані за шестиденним робочим тижнем, та поділити на п'ять (суму днів п'ятиденного робочого тижня). При цьому, необхідно було врахувати вимоги частини 2 статті 53 КЗпП України, яка передбачає обмеження тривалості роботи напередодні вихідного дня п'ятьма годинами всім працюючим за шестиденним робочим тижнем. Таким чином, тривалість робочого тижня відповідно виходила 37,5 та 32,5 годин. Робота за п'ятиденним робочим тижнем зазначених працівників повинна була забезпечити відпрацьовування тижневих (математично полічених) норм, що складало по 7,5 або по 6,5 годин на день відповідно.

Тижневої норми робочого часу до видання Наказу для працівників, визначених в його п. 1.1 (крім медичних реєстраторів та дезінфекторів) та п. 1.2 не було встановлено. Зі вступом у силу Наказу та відміною ним Постанови, визначеним у пунктах 1.1 та 1.2 працівникам фактично встановлені більші норми тривалості робочого часу (на 1 та 0,5 годин відповідно).

Дослідивши матеріали справи, Окружний адміністративний суд м. Києва дійшов висновку про наявність підстав для відмови в задоволенні позовних вимог, зважаючи на наступне.

Відповідно до ст. 51 Кодексу законів про працю України, законодавством встановлюється скорочена тривалість робочого часу для окремих категорій працівників (учителів, лікарів та інших).

Відповідно до п. "з" ст. 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.92 р. 2801-XII, медичні працівники мають право на скорочений робочий день і додаткову оплачувану відпустку у випадках, встановлених законодавством.

Згідно з Постановою Верховної Ради України "Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР" від 12.09.91 р. N 1545-XII, встановлено, що до прийняття відповідних актів законодавства України на території республіки застосовуються акти законодавства Союзу РСР з питань, які не врегульовані законодавством України, за умови, що вони не суперечать Конституції і законам України.

До прийняття Наказу Міністерства охорони здоров'я України N 319 діяла постанова РНК СРСР від 11.12.40 р. N 2499 "Про тривалість робочого дня медичних працівників".

Однак, як вже зазначалося вище, Міністерством охорони здоров'я України був виданий наказ від 25.05.2006 р. N 319 "Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я".

Відповідно до пунктів 1.1, 1.2 та 1.3 вказаного Наказу N 319, встановлені норми робочого часу для працівників закладів та установ охорони:

- 38,5 години на тиждень для керівників структурних підрозділів (відділень, відділів, лабораторій, кабінетів тощо) з числа лікарів та фахівців з базовою та неповною вищою освітою, керівників закладів охорони здоров'я з числа фахівців з базовою та неповною вищою освітою, лікарів та фахівців з базовою та неповною вищою медичною освітою (середнього медичного персоналу), медичних реєстраторів, дезінфекторів закладів охорони здоров'я (структурних підрозділів) за винятком тих, хто працює у шкідливих умовах праці: - лікарняних, санаторно-курортних закладів, профілакторіїв; - амбулаторно-поліклінічних закладів (за винятком лікарів, зайнятих виключно амбулаторним прийомом хворих); - закладів переливання крові, швидкої та екстреної і консультативної медичної допомоги, медицини катастроф; - санітарно-профілактичних закладів; - молочних кухонь, будинків дитини, дитячих будинків; - шкіл, дитячих садків (ясел), ліцеїв, коледжів, інших закладів та установ освіти і соціального захисту населення; - інформаційно-аналітичних центрів медичної статистики; - бюро судово-медичної експертизи; - клінік, лабораторій та інших структурних підрозділів охорони здоров'я науково-дослідних інститутів, вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації.

- 33 години на тиждень для лікарів, зайнятих виключно амбулаторним прийомом хворих: - амбулаторно-поліклінічних закладів; - амбулаторно-поліклінічних підрозділів лікувально-профілактичних закладів, пунктів охорони здоров'я (здоровпунктів), фельдшерських та фельдшерсько-акушерських пунктів (у тому числі сільських та селищних рад); - центрів (бюро) медико-соціальної експертизи, лікарсько-консультаційних комісій; - лікарів та середнього медичного персоналу, які працюють на протязі всього робочого часу на медичних генераторах ультракороткохвильової частоти потужністю більше ніж 200 ват.

У ті дні, коли згідно з графіком роботи або правилами внутрішнього трудового розпорядку ці лікарі працюють у стаціонарі (чергування), на дільниці, проводять санітарно-просвітню та профілактичну роботу, диспансеризацію, тривалість їх робочого дня встановлюється за пунктом 1.1 цього Наказу.

- 40 годин на тиждень: - для керівників закладів та установ охорони здоров'я, їх заступників, головних бухгалтерів та їх заступників, керівників відділів, служб та інших підрозділів (за винятком лікарів та фахівців з базовою та неповною вищою медичною освітою - керівників структурних підрозділів та закладів охорони здоров'я, у тому числі амбулаторно-поліклінічних), головних фахівців (головних медичних сестер, головних фельдшерів, головних інженерів, головних енергетиків, головних технологів тощо), фахівців, технічних службовців та робітників (за винятком тих, хто працює у шкідливих умовах праці); - для провізорів, фармацевтів аптек, зайнятих тільки відпусканням ліків та інших товарів аптечного асортименту; - для молодших медичних сестер, молодших медичних сестер з догляду за хворими, сестер-господарок (за винятком тих, хто працює із шкідливими умовами праці).

В матеріалах справи наявний висновок Міністерства юстиції України щодо відповідності нормативно-правового акта (наказу N 319 від 25.05.2006 р.) ст. 51 Кодексу законів про працю України, п. "з" ст. 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я. Вказаний наказ погоджений з Міністерством праці та соціальної політики України, Міністерством освіти та науки України, Центральним комітетом профспілки працівників охорони здоров'я України.

Таким чином, твердження позивача щодо невідповідності наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.05.2006 р. N 319 "Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я" вимогам чинного законодавства України спростовуються матеріалами справи.

Відповідно до ч. 1 ст. 71 КАС України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення крім випадків, встановлених статтею 72 цього Кодексу.

Згідно з ч. 2 ст. 71 КАС України в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача, якщо він заперечує проти адміністративного позову.

Відповідно до ч. 1 ст. 9 КАС України суд при вирішенні справи керується принципом законності, відповідно до якого органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їхні посадові і службові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідач, як суб'єкт владних повноважень, довів правомірність прийнятого ним Наказу. Зважаючи на викладене, суд дійшов висновку, що позовні вимоги не підлягають задоволенню.

Враховуючи викладене та керуючись ст. ст. 69, 71, 94, 97, 99, 100, 158 - 163 Кодексу адміністративного судочинства України, Окружний адміністративний суд м. Києва **постановив:**

В задоволенні адміністративного позову відмовити повністю.

Постанова відповідно до ч. 1 ст. 254 КАС України набирає законної сили після закінчення строку подання заяви про апеляційне оскарження, встановленого цим Кодексом, якщо таку заяву не було подано.

Постанова може бути оскаржена до суду апеляційної інстанції протягом десяти днів з дня її складення в повному обсязі за правилами, встановленими ст. ст. 185 - 187 КАС України.

Головуючий, суддя

Я. І. Добрянська

Судді:

Р. О. Арсірій

О. Є. Пилипенко